

AKATALPA

Ekim 2016 - Sayı 202

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Tahir ABACI

Ersan ERÇELİK

ROMANTİZM

Budana budana bir şey öğrenilemeyen günler
Okyanusa tayfa yazılan çiftçi
Vakti arkasındaki duvara sızdıran saat

Günlerden tek mavi olan iken
Turuncu günlere de ince ince sızan
Toz toprak içinde saydam kalan
Ruhun kapılarında bir arka plan

Surlardan girmeye çalıştık
Meğer tüm kapıları kırılmış şehrin
Yoldaşlarda ok yarısı değil hep gönül yarısı
Bir türlü toparlayamadılar

Yine nöbet, yine taşkın, yine köz
Sürükler bizi ardı sıra yine boş tüfek

Gerçek taşlar döşeyerek gölge yollara
Şehirlerin üstüne biraz daha şarap ekleyerek
Sulara akıp giden anlamlar katarak
Hayalsiz insanların üstüne dize yağdırarak
Bizi düşkün ettin romantizm

Serdar ÜNVER

KUŞLAR GÜTTÜK GÜN ERKEN

Kuşlar güttük gün erken
tarla tapan düz ayak-
Yarın belki yinesi

Çok da bir şey etmedik
aramaya bulmaya
Göge döndük, ordalar
Evvel eski mavide...

Öğle çınar çatına
kondular da bir ara
biz de gittik oturduk
gölgesine seslerin
yaz'dı, beter sıcakta

Dönsek eve buncadan
büklüm yolu kim bulur!

AYRILIK ÇEŞMESİ

Geri dönüşüm yok kana kana içtiğimden beri.

Her gece tenimde bir akrep gezerken
benim sinemdir başaktan sarı, güneşten sıcak
dehşeti gibi dünyanın istemese de büyüyen
hârdan kelimelerin büyüü
atların düşlerinde yarıştığı rüzgâr
benimse başımda çiçeklerden bir taç
geçip gidiyorum bana bıraktığın çözü
artık benim yalnızlığımdır kumdan çıplak!

Senden önce bir kadın masalıydı aşk...

Gelen fırtınasını alıp geliyor zerreme
giden, bir ırmak gibi süzülüyor sonuna
hepimizin sonu yarısı dingin, yarısı yaralı delta
çünkü hiçkimse kendi değil bu resimde
bugün kalın bir hüznün, yarın ince bir merak!

Senin bulutun benim yağmurum olacak
bilendikçe ayrılıkla, bir yanım ürperten uçurum
bir yanım kıvılcımlar saçan tenha
bıçağın iki yüzünde yürürüz durmadan
böyle böyle geçeceğiz birbirimize dokunmadan
buluştukça gözlerimizde yeşil bir zehrin parıltısı
sevdikçe dünyaya sataşmanın coşkusu
sonra göğ bütün kuşları kendinde toplayacak!

Döne döne kapılıp gidiyorum bıraktığın girdaba.
İnsana kendinden başka yok giz, yok yara
hepimiz bedeliyiz sevgiyi unutarak öldürmenin
sesim uçurumlara uzandığından beri
yankım heyelan gibi göçüyor kendinden
hiç sönmeyecek bir yangın kaldı senden bana.

Kanımla yazıyorum mürekkeğim bittiğinden beri...

Tahir Abacı, Okan Akbulut, Tan Babür, Fırat Caner, Leyla Çağlı, Ünsal Çankaya, Bekir Dadır, Rasim Demirtaş, Erdiñ Dinçer, Oresay Özgür Doğan, Hasan Efe, Ersan Erçelik, Altay Ömer Erdoğan, Barış Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Mehmet Girgin, Hasan Ildız, Nihan Işıker, Korkut Kabapalamut, Erkan Kara, Aytekin Karaçoban, Abbas Karakaya, Beytullah Kılıç, Fahrettin Koyuncu, İbrahim Oluklu, Tunay Özer, Hüseyin Peker, Jacquelyn Pope, Mehmet Rayman, Ümit Şener Ta, Halil Taralı, Şerif Temurtaş, Serdar Ünver, İrfan Yıldız.

ÜZGÜN GÜNLÜK VI

(Düşünce Ağırlıklı, Okuma ve Sinema Günlükleri)

Korkut KABAPALAMUT

02.06.16

08.45'te kalkıp adliyeye yollandım. Hâkim raporluymuş, duruşma falan olmadı, ben de mazeret dilekçesi verdim. Sonrasında ayaküstü ilgili müvekkille görüştüm. Bir süre sonra ofise de geldi. Kendisine bir dilekçe hazırlayıp verdim, hemen gitti. Ödeme yapmadığı gibi bir teşekkür de etmedi. Dönüşte bir yere uğramadan eve geldim. Hava sıcaktı. Salt, bir durak önce inip biraz yemek yedim. Kasaptan alışveriş yaptım.

Son günlerde nedense kafayı fena halde taktığım 2. Dünya Savaşı üzerine 26 bölümlük bir belgeselin ilk iki bölümünü hayranlık ve dikkatle izledim. Anlatan, L. Olivier. 1973 yapımı. Tam bir şaheser. Ardından mı, yoksa ondan önce mi şimdi tam hatırlamıyorum, Hitler'in, 2014'te kendini cesedinin yakıldığı noktada canlı, salt biraz sersemlemiş olarak bulması ve bir televizyon muhabiri aracılığıyla TV şovlarına çıkması, güncelleştirdiği faşist propagandalarına yeniden başlaması düşünce ya da fantezisi üzerine kurulu bir Alman filmi izledim (Er Ist Wieder Da). Çoksatan bir roman uyarlamasıymış. Son bölümleri dışında bence sıkıcıydı. Çok dikkat çekici, fakat tartışmasız aşağılık bir insan olan Hitler'i neredeyse sempatik gösteriyordu. Zaman kaybı olarak değerlendiriyorum. Onun dışında meşhur *A'mak-ı Hayal* ve İlber Ortaylı'nın seyahatnamesini okudum... Saat 23.30. Bel ağrım ancak geçtiği için az önce yıkanabildim. İşten döndüğümde, Facebook'ta bir ilanını görmem üzerine, derhal *Bir Delinin Hatıra Defteri*'ne, 20 Haziran gecesi için internetten bilet aldım. Pahalıya mal oldu ama E. Beşikçioğlu ve Gogol için değer kanısındayım. Beşikçioğlu, oyunu bir vinç sepeti içinde oynamasa bence daha iyiydi. Umarım oyun gününü unutup pas geçmem. Dalgın bir insanım. Yıllardır da ne bir konsere ne bir oyuna gittim.

03.06.16

Çok da anlamlı bir gün oldu diyemem. Sabah yine, yaşayanların ve yönetenlerin röportajlarıyla süslü müthiş 2.Dünya Savaşı belgeselime heyecanla devam ettim. Galiba bir şey okudum. Öğlene doğru, bana göre ürkütücü boyutlardaki kredi kartı borçlarımı ödemek için mecburen dışarı çıktım. Kahve içtim, çok lazımmış gibi komik bir tişört satın aldım, kısa bir süreliğine kitapçı dolaşım. Dönüşte *Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği*'ne başladığıysa da, bu aralar hiç roman okuma havasında olmadığım için derhal biyografik bir kitaba geçiş yaptım. *Milliyet*'in kurucusu Ali Naci Karacan'ın yaşam öyküsü. Çok iyi yazılmışıya benziyor (Benziyor falan değil, gerçektende öyle). Kundera'nın ünlü romanı da kötü değil gibi (Biraz daha okuduktan sonra düzeltiyorum, kanımca berbat). Akşam yemeğinde iki kadeh kırmızı şarap içtim. Babamın bir arkadaşının mahsulü. Hiç de fena sayılmaz. Biraz esriğim. Canlı olduğumu, gereğinin çok üzerinde bir yoğunluk ve kederle duyumsuyorum. Tanıdık bir his.

04.06.16

Yine makine kahvesi içiyorum (Espresso). Neyse ki uyuklarımı kaçırıyor. Karacan'ın yaşam öyküsüne tam gaz ve

keyifle devam. 11'de kalktım, şimdi öğlen oldu bile. Dışarı çıkar mıyım, bilmiyorum. Cumartesi. Acıkınca büyük olasılıkla giyinip fırlarım. Biraz can sıkıntısı çekiyorum. Ne yapsam tümüyle yok olmuyor. Yazgı. O halde cesaretle katlanmalı, karşı koymalı. Bulut gelse belki neşelenirim. Ezan okunuyor. Artık usandım. Kederi bileyen bir şey... Bu Kundera'nın da nesini seviyorlar bu derece, hiç anlamıyorum. İki bir anlatıyı kesip nutuk çekiyor, deli mi ne! Tanzimat zamanı yazmalıymış.

Gözlerim yanıyor. Şampuan kaçtı sanırım. Yine ezan okunuyor. Birkaç caminin ezanı birbirine karışıyor. Bir söz etsen, yerli sermaye kadar ürkek, alıngan muhazakârlarımız buradan hemen mağduriyet türetir. Belki duyguları incindiği için dava bile açarlar üşenmeyip. İyisi mi katlanmak. Camı kapıyı örtsem sıcaktan eriyeceğim. Bu çağrı herkese ulaşıyor, peki icabet edenlerin oranı nedir? 100 metre arayla bu derece çirkin, yamuk yumuk camiler yapmanın mantığı ne? Neden hepsi de kubbeli? Dünyada başka mimari stil kalmadı mı?

Ayfer Tunç'la yapılan nehir söyleşiyi okuyorum. Şöyle böyle. İç güveysinden hallice (Daha epeyce okuduktan sonra düzeltiyorum, oldukça iyi). Bu günlerde hayli müşkülpeşendim. Ama Sadun Tanju'ya lafım yok. Müthiş, unutulmayacak bir iş çıkarmış Karacan'ı yazarken. Hemen diğer kitaplarına yönelmeli. Sanırım tamamı çok sevdiğim anı türünde.

Bir ara çıktım, dolmuşla meydana kadar gittim. Alışveriş ettim, bankamatik işlemleri gerçekleştirdim, dönüşte yürüdüm. Gözlerim inatla yanmaya devam ediyor. 21. yüzyılda yaşıyor olmaktan hiç hoşnut değilim. Şimdilik bir dünya savaşı yaşanmasa da.

05.06.16

Geçenlerde keşfettiğim çok önemli bir şey var. Zaman diye bir şey kesinlikle yok. Tamamen bizim yanılısamız. Her şey tek bir anın içinde olup bitiyor. Bu an, sonsuz uzunlukta –uçları olmasına rağmen- ve derinlikte. Ama ona zaman diyemeyiz. Olaylar, eylemler onun içinde sırasıyla gerçekleşiyor ve sönümleniyor. Buna da zaman diyemeyiz. Sonsuz derinlikte, potansiyelde tek bir büyüleyici, baş döndürücü an... Bunun böyle olduğundan kesinlikle eminim. Yalnızca aptallar sabırsız. Her şey, sonsuz ömürlü tek bir anın içinde, dolayısıyla sırasıyla ama yine de aynı anda olup bitiyorsa bu tezcanlılık niye? Zaman çok hızlı akıyor, denir, bundan da içtenlikle yakınılır ya. Aslında aktığı falan yok. Yeterince sorgulayıcı olmadığımız, sezgilerimiz pek güdük kaldığı için zamanın kurgusallığını sürat olgusuyla karıştırıyoruz. Bu düşüncenin hemen ardından şu hayret verici sonuca ya da keşfe de ulaştım. Evrende organik olmayan hiçbir şey yok. Bizatihi evrenin kendisi, göreceli olarak dev boyutlarda tek bir organizma. Öyle olmasa, onun bünyesinde tek bir canlı hücre var olamazdı. İnsanlar bu düşüncelerin doğruluğuna ikna olmayacaklardır elbet. Sarıldıkları ezeli kalıpları terk ederlerse boğulup yiteceklerini sanıyorlar. 18. yüzyıl ne işe yaramış ki? Kant'ın dedikleri kimin umurunda? Onların eskiden beri politik liderleri, mini führerleri, şeyhülislamı var.

Acıkınca ve yeni bir terlik almam gerektiğini fark edince bir AVM'ye gittim. Zaten sıkılmaya başlamıştım. Her gün kısa bir süreliğine de olsa dışarı çıkma, hava alma, okuma ediminden uzaklaşma gereği duyuyorum. Pazar. Kendimi fena hissetmiyorum. Gitmişken kitapçıya da uğradım tabii. *Kitapçı* adlı dergi, biraz inceleyince hoşuma gitti, aldım. Bir de olağanüstü olduğunu düşündüğüm Avusturyalı bir romancı keşfettim. Gert Jonke (1946-2009). Kitabının ismi, *Viyana'nın Sistemi*. I. Calvino ve L. Sterne ile karşılaştırılmış arka kapakta. Bence Calvino ile bir ilgisi yok. Sterne, belki. Bu yıl yaptığım en büyük edebi keşif bu olabilir –geçen yıl Wilhelm Genazino idi-, hayli umutluyum ilk beş altı sayfa itibarıyla. Dönüşte Ayfer

Tunç'la yapılan nehir söyleşiye devam ettim. Hazla ve ilgiyle okunuyor. Hacimli olmasına karşın hemen bitecek gibi. Birinci sınıf, hayli zeki bir yazar. Belli ki çok okumuş zamanında. İnsanlara karşı da dikkatli ve saygılı. Bu vasıfların tamamını taşıyan yazar sayımız çok az. Onu sevmemek elde değil. Arada, rahatsız edici popüler tabirler kullansa da. Buna da, sosyalleşmenin yarattığı asgari tahribat diyelim. *Deliler Evine* ilk fırsatta kaldığım yerden devam edeceğim. Sonra da belki Tunç'un *Deliler Evi* ile akraba bir anlatı olduğunu ileri sürdüğü *Yaşam Kullanma Kılavuzu*'na geçirim. Kısa süre önce, uzun aradan sonra yeniden basılan bu kült kitabı, bir sahafla yaptığım takasla almıştım. Okumaya ömür yetmez ama Perek iskanmamalı sanki.

06.06.16

Nispeten erken uyandım. 09.50'de. Jonke'nin enfes, hayret verici güzellikteki romanını tamamladım. 20 sayfa kadar bir şey devretmişti dünden. Son bölümden pek bir şey anlamadım. Belki sabah mahmurluğu yüzündendir. Sonuç olarak beni epey heyecanlandıran bir yazar ve kitap oldu. Eşsiz romancı Thomas Bernhard tarafından yazılmamış çok iyi bir Thomas Bernhard kitabı gibiydi. Bence en yakın yazınsal akrabalık onunla. Belki bir de Bulgakov düşünülebilir, arka kapakta savunulduğu üzere Borges, Sterne, Calvino ya da Robert Walser'le pek o kadar değil. Yalnız, Bernhard'daki kendini köpürten öfke'nin Jonke'de rafine bir mizaha, hudutsuz bir absürde ve fanteziye evrildiğini söylemek gerekir. Paralellik daha çok biçimde, başka deyişle üslupta. Kitap, roman olarak nitelendirilmesine karşın daha çok bir öyküler toplamı olarak görülüp okunmalı. Çevirmen Barış Tut'un harika bir iş çıkardığını anlamak için özgün metne bakmaya bence gerek yok. Everest Yayınları'nı da son dönemde yayımladığı bu ve diğer güzel kitaplardan dolayı içtenlikle kutlamak gerek. Kitapta, bölümler arasındaki tek ortak öge anlatıcı. Onun dışında hiçbir ortaklık yok. Kitabın fazla satmayacağı, salt meraklısını sevindireceği kesin gibi bir şey. O yüzden, yazarın diğer kitaplarının da çevrileceğinden pek umutlu değilim. Tunç'la yapılan söyleşi de bitirdim. Şimdi ne okurum bilmem. Belki Martin Walser, belki Katherine Mansfield. Belki dergi, belki hiç hesapta olmayan başka bir şey... 11.30. Birazdan işe gitmem gerek. Kuşlar ötüyor, uçak sesleri.

21.10. Öğlen minibüsten inerken düşüp ayak parmaklarımı zedeledim. O vaziyette hafif topallayarak da olsa adliyede iki saatten fazla koşturmak zorunda kaldım. Doğallıkla her işim ters gitti. Öncesinde de iki saat kadar ofiste çalıştım. Dönüşte yine de bir Karşıyaka yapmaktan geri kalmadım. Balık yedim, kahve içtim, *Akatalpa*'nın yeni sayısı ile Cemal Kafadar'ın *Kim Var İmiş Biz Burada Yoğ İken* adlı eserini aldım. Harvard'da tarih profesörü olan yazar, bu kitabında 16. ve 17.yy Osmanlı'sında yaşayan dört bireyin yaşamına yazılı kaynaklar eşliğinde ve sayesinde birer büyüteç uzatmış. Metis'ten çıkan eserin 5.baskıya erişmesi sevindirici. Metroda giriş kısmını okuma şansım oldu, yarı akademik yarı klasik bir dille yazılmış. Biraz dikkatli bir okuma mesaisi isteyecek gibi... Eve gelince topallamanın şiddetinin artması üzerine bir yakınımın eşliğinde hastaneye gidip röntgen çektirdim. Kırık çıkık yokmuş neyse ki, salt bandaj yapmakla yetindiler. Biraz da kaba-saba davrandılar. Bu bandaj yürümemi hayli güçleştirecek gibi duruyor. Aksi gibi yarın da işlerim var. Hayat çok sessiz ve yarı boş. Gözlüğümü nedense bu aralar fazlasıyla seviyorum.

BERKİN BERFİN!

kara-kuru, çakmak
gibi bakan bir çocuk
gördüm televizyonda
berkin ekmek
almaya giderken
vurulmuş gezi parkı'nda

haram yedirmedim dedi
anası ölünce berkin
tuvalet temizledim
konfeksiyonda çalıştım

ekmeğini deldiler ortasından
sokakların arasından çıkamadı
ekmek alan çocuk
gidemedi oynamaya
on beş yaşında on altı kilo
kara kuru sıcak boncuk
kuru soğuk da soğuk
mavi ceketi deniz'lerden kalma
duracak şimdi gezi parkı'nda

gözlerin ellerinde
birer zeytin tanesi
kardelenlere nazire
eriklerle kirazlara
taksim diye bir yerde
küçük dünya

zeytin dalı oldukça dünyada
kara gözlerin duracak
kuşların kanadında
istiklal caddesi'nde
sular idaresi'nin üstünde
abideyi hürriyet'te

her kar mavisinde berkin var
sonsuz giden serçelerin kanadında
alnından vurulan her ekmekte
denizi çıkmış gözlerinin izi var

nâzım amcan 'ceviz-ağacı gülhane parkı'nda
sen de küçük bir çınarsın gezi parkı'nda
ne düzen bunun farkında ne süzen
ölü çocuklar yaprak açtı
gezi parkı'nda
ey erkenci çocuk
çay iç deniz amcanlarda
cennet parkında
adı berkin ruhu berfin
gözleri çiçek
taksim'de incek

İki Şairden Bir Şaire Bakış:
TERS DİLLE ORANLAR YARATAN
BİR ŞAİR; küçük İSKENDER

Hüseyin PEKER – Altay Ömer
ERDOĞAN

KİMİ ARASAM HEPSİ ÖLDÜRÜLMÜŞ

Bu saatte yeşil bir kadın külotu nereden bulabilirim
Havva'dan istesem, o yaprak artık solgun bir orman

Mesleğini soruyorum nesneye
Mesela, kullanılmış bir eşya ne iş yapar şimdi
Kirlenmiş bir tanrı, tozlu bedenler ne işe yarar diye

Uzun yıllar önce kolunu omzuma atan bir arkadaşım da olmuştu
Önümüzde uzanıp giden küpler, tarih reyolları ve filtreler
İşgal edilmiş ülkelerin haiku kokan küçük kızları
Öyle sade, öyle gül, öyle büyük yanlışların çocukları
Uzun yıllar önce kalabalıkta elimi tutan bir arkadaşım da olmuştu
O zamanlar çekip gitmek, çayda eriyen şekerin son gülümsemesi işte

Mesela, hatırlayamadığınız biri ne düşünmektedir hakkınızda
Nedir sizde özlenmesi gereken tek şey, tek değer
Bir sabah uyandırdığınızda çarpı işareti varsa sığınağınızın kapısında
Tüm takipleri sizin bedeninizde tamamlamışsa polis eğer

Bu saatte güzel bir havan topu nereden bulabilirim
Kimi arasam, hepsi öldürülmüş,
Özür dilerim cümlesi ise yorgun hafızamda müebbet yatmakta

Mesela, çıkılması unutulmuş bir yolculuk nerede biter şimdi
Herkes sevdiği insanın evinde kaybetmiştir nüfus kâğıdını elbette

küçük İSKENDER

Mayıs Giremez adlı kitabından, Sel Yayıncılık, İstanbul Nisan
2016, s.14

Hüseyin Peker:

küçük İskender'in son dönemde yazdığı bu şiir, tüm özelliklerinden biraz içine almış, tüm şiir yaşantısını birer raptiye ile duvarına iştirilmiş bir duvar kağıdı gibi. Başlangıcında kadın külotunu - hem de yeşil - nerede bulacağını tasarlayan garip dünya ve sokak insanı, kadın külotuyla içindeki açmazları, saplantıları birer birer yeşerten, içi hınç ve kızgınlık dolu bir anarşisti simgelemekte adeta. Bunu Havva anamızdaki tek asma yaprağından istemeye kalkışması da, onun iç dünyasının oradan oraya koşturduğu, bütün dizginsiz eylemlerde kendini ele başı olarak bulan, çarpık dünyasının görüntüsünü veriyor öncelikle. Kirlenmiş tanrı, tozlanmış bedenler de şiirin devamında bizi karşılayan solgun dünya melekleri, biraz da itirazlar..

“Uzun yıllar önce kolunu omzuma atan bir arkadaşım da olmuştu” demesinde şunu aramak lazım. Omuza el atan arkadaş, rastgele bir sokak eylemidir. Bir özelliği veya özlenir bir tarafı yok... Olsa olsa omzuna yaklaşmakla bir içtenlik veya koldaşlık göstermiştir veya onun işaretidir. Yani benim de yandaşlarım oldu demeye getiriyor sözü. (Uzun yıllar kolunu omzumdan ayırmayan bir arkadaşım olmuştu) dese, daha bir ayrıcalık gösterecek aslında. Ama şairin buna gereksinimi yok. Ona bir kaç kere tutunan, yapışmayan bir arkadaş yeterli olabilir. Demesi bu! Ardından gelen (işgal edilmiş ülkeler), (büyük yanlışların çocukları), (çarpı işaretleri ve polis) İskender

genellemelerinin devamı. Hep çok yönlü ve dağınık hesaplıyor şiirdeki yerini İskender. Yani düşüncelerim; beni elinde, avucunda tutamaz der gibi.

(Havan topu) finali ise İskender şiirine trajedinin konduğu nokta. Yani birilerini yok etmek için (Bazen düşünceyi de silip süpürmek; yok edilmeye dâhil) müebbet veya öldürülmüş kelimeciklerinin devreye girme saati geldi. İskender, şiiri tamamlıyor, bu kez tabanca patlamadı, ama Tarantino filmindekine benzer kan dökmeden, sadece yolculuk ve nüfus kağıdı terennümleriyle şiiri noktalandı. İskender'in yazış tekniğinde tüm bu anlattıklarım bir bir yerini alıyor. Onda şiddetin, kan kokusunun, özgün biçimlerde koşutlanmış şiddetin finallere topladığı bir sokak koşusu var nihayetinde. Onun bir diğer şiirindeki final dizeleri ise şöyle:

“Biz, iğnenin deliğinden ip geçiremeyen eski serserilerde
Tuhaf bir hevese, koskoca dünyadan kısa bir hayat geçirme
işi”

(*Bahçede Ölüm* adlı şiirden, s.15)

Yukarıdaki finale dikkat edersek, şu iki şey göze çarpıyor: Biri çarpıcı bir finale zekâ yoluyla çalışıyor. İğneyi iplikten geçirmekle büyük dünyamızda kısa bir hayat sürmek arasındaki ucu kopuk benzetme ve birleşme, us gücüyle yaratılmış ama bir yakası serserilerle soslanarak, biraz da şekli şemali farklı yerlere çekilmiş bir Yeşilçam masalına benziyor. Aynı şiirde “*Ölüm hepimiz için yakın bir akraba*” derken niyeti başından belliydi zaten. “*iskender över veya / game over yani*” (s:22) (*Game over: Oyun bitti*) İskender, şiire başladığı günden beri ölümle kozunu paylaşmıyor. Neredeyse, ölürcesine yaşamayı göze almış gibi. Sağından solundan beklediği ve çarpıştığı bir şey ölüm. Bu yüzden yazdığı şiiri ne kadar parlak ve gösterişli imgelerle de kursa, onu (kara şiir) olarak raflara bıraktığı da, işin püf noktası.

“*Suçum büyüktü çünkü / sıra dağları amazon ormanlarıyla aldattım*” İskender, büyük sesle, uzun yerlerden, alımlı bakışla seslenmeyi seviyor. Bir çeşit evrensel gözlükle ve kara çizmeyle arşınlanan bir şiir. Yapıtlarının her yakasında bir zenginlik ve yaratıcılık dehası fıskırarak verilerle çalışıyor.. Her yakası dumanlar arasından renkli lavlar püskürtülen bir temaşa sanki. Kadavrular, militanlar, sert kavramların yumuşatılmış şekillerde şiire yedirildiği alanlar hep onun şiirindeki bulutlu izler.

Hüseyin Ferhad'ın *Varlık*'ta geçmişte okuduğum bir söyleşisinde İskender için söylediği şu görüşleri unutmam: “*İskender için gün gelecek, üniversitelerde kürsüler kurulacak, ders olarak okutulacak.*” Elbet Türk şiirinde İkinci Yeni'den sonra Ahmet Erhan'la birlikte gelmiş ikinci adı anılası duyarlık İskender olacak. Elbet sonrası da var. Ama ilk akla gelen iki isim, bunlar.

Mehmet H. Doğan'ın *Yazıdan Bakmak* kitabında, İskender için söylediği şu sözler anılmaya değer:

“80 sonrası şiirde, o yılların hot-zot iktidarlarına, yetke odaklarına tepki ve başkaldırı olarak gırgırı, alayı seçen şairler, kendi şiir dillerini bulmada Ece Ayhan ve Metin Eloğlu ile birlikte Can Yücel'e de sık sık baş vurur. Sözcük aralarına, sözcük oyunlarına, yeniden türetilmiş sözcüklere gizlenme ve oradan çemkirme, en uç sınırlara kadar gitmekten çekinmeyen bu tür şiirin asal özelliklerinden biridir. Bunun en uç örneğiyse küçük İskender'dir. küçük İskender bu kuşağın girmediği ya da çıkmaz yok, denemedik oyun, kullanmadık sözcük (alay, argo, küfür, ağız, terim, deyim) bırakmamış, marksizmden nihilizme, 'sevmek-sevdirmek, yaşamak - yaşatmak kaygısı'ndan şizofreninin en uzak uçlarına kadar isyanı denemekten çekinmemiş özgün bir şairidir.”

1964 İstanbul doğumlu şair, Tıp fakültesinin beşinci yılında Sosyoloji okumaya başladı. İlk dönemde Memet Fuat'ın dikkatini çarpıcı duyarlılığıyla dikkatini çekerek *Adam Sanat'ta* yayınlamaya başladı. Ardından ilk kitabı *Gözlerim Sığmıyor Yüzyüme* geldi, Bugüne kadar biri günce olmak üzere onlarca şiir kitabıyla yazmayı elden bırakmadı. Atol Behramoğlu'nun *Son Yüzyıl Büyük Türk Şiiri Antolojisi*'nde küçük İskender için söyledikleri de kanaatimizi pekiştirecek nitelikte:

"Temalarda alışlagelmışin kimi kez tam karşıtında yer alan polemikçi, başkaldırıcı şiiriyle sadece 80'li yılların değil bütün modern Türk şiirinin en gözü pek şairlerinden... Fazlaca karışık, yer yer fazlaca uzun, fazlaca çoğaltımcı şiiri, bu aksaklıklara karşın, özgün, çarpıcı başarı düzeylerine de ulaşabiliyor."

Mayıs Giremez, 2016 da küçük İskender'in geçirdiğimiz toplumsal evreler sonrasında çıkardığı son kitabı. Tabi ilk kitaplarına oranla bir yalınlaşma, kütür kütür kavgaya ve anarşiye çağırın, durmadan ters dille oranlar yaratan ozan, durulma dönemine eğilim göstermiş. En azından kitabın girişinde yer alan şiirinde *"Eylül ve ekimden başka çocuğum mu var"* tekrarlarından ve gelenekçi uyaklarından başlayarak hani bir bükülme ve boyun eğme istidadı gözüküyor. *"Savaştan ve barıştan başka çocuğum mu var"* diyor demesine de, eski defterlerinde yırttığı, çılgın çizgilerin önünü kapatamıyor. Zaten niyeti de yok. Sadece bir durulmayı takvim yapraklarındaki yerine işaretliyor. Temkinli bir İskender'e çalışıyor, o kadar.

Altay Ömer Erdoğan:

küçük İskender, Türkçe şiirin genişlik devrimi. Bunu, tematik anlamıyla yorumlayacağınız kadar şiiri kuran bütün öğeler açısından da tek tek değerlendirebilirsiniz. Pardon ilk cümleme Orhan Veli'den sonra diye eklemeliydim! Şiirdeki ayrık tutumunun – ki ayrık olmak ayrılmayı gerektirir – kaynaklarına inerek, bir bakış açısı kırılmasına denk düştüğünü fark edebiliriz. Onun dünyayı sürüden ayrılmayanların görmeye alıştırdığı biçimde görmediğini ama onlara alıştıklarından farklı görüntüler sunmak adına yazdığını söyleyebiliriz en başta. İskender'in bir anısı hayli ilginçtir bu anlamda; *"Gençliğimde Edip Cansever'in kitabını duvara çarptım, 'böyle şiir mi olur' diye. Babam komünist olduğu için Cansever'i, Nâzım Hikmet'i, Orhan Kemal'i okutuyordu. Benzememi değil, onlar gibi olmamı istiyordu; ikisi farklı şeyler. Bu yüzden İkinci Yeni şiirine de soğuktum. 17 yaşındayım, arkadaşlarımla Bodrum'a tatile gidiyoruz. O zamanlar otobüsler İzmir'in içinden geçiyor. Otobüs bir tren yolunun önünde beklerken gözümü açtım, bir köpek gördüm. Köpek uzaklara bakıyor. Onun baktığı yerlere bakmaya çalıştım, hiçbir şey yok, sadece dağlar. O zaman Cansever dizeleri aklıma geldi; "kim bakardı uzağa köpekleri saymazsam." Bodrum'a iner inmez bir Edip Cansever kitabı aldım. Ben onu anlayacak kapasitede değilmişim, kabahat bende, ben salağım çünkü. Şairleri anlamıyorsak bizimle ilgili bir sorundur o. Yetmedi Edip Cansever'in yaptığı. İstanbul'a dönünce tanışmak istedim. Tanışmayı ayarladım da. Ama ben tanışmadan öldü, üstelik doğum günümde. Üstelik cenazesi benim o sıra yaşadığım Teşvikiye'den kalktı. Hayatımda bu kadar dayak yediğimi hatırlamıyorum."*

Üstelik İskender'in dayak atar gibi bir tavrı var şiirinde; öncelikle ikiyüzlü ahlâka ve kalabalıklarla büyütülmüş putlara. Beat kalp atışlarıyla; kronik bir sancıya değil de krampa benzetebileceğimiz bir şiiri fenomen olarak ekledi edebiyatımıza. İşte bundandır sevgili Peker, gelecekte akademide kürsüsü açılacak olması. Kaldı ki toplumsal yakın tarihimiz en anlamlı *Leman* dergisinden ve küçük İskender'in kitaplarından okunabilir. Öte yandan küçük İskender şiiri, resmi tarihten olduğu kadar resmi şiirden de kurtuluşumuzu ilân eder. Herkesin bir ses bombası beklediği bir dönemde o, yürürlükteki şiir anlayışının köküne TNT kalıbı yerleştirmiştir. Oedipus'un

kalbine hançer saplamıştır. Şiir anlayışında değiştirdikleriyle uç olmuş bir şairdir İskender. Haydar Ergülen, şairin 50. yaşını kutlamak adına kaleme aldığı yazıda *"Ece Ayhan'ın 'marjinal' tanımı Türkiye'de ve Türkçede bir kaç kişiyi tarif ve taltif ediyorsa, herhalde küçük İskender de bunların barında gelen isimdir"* diye yazıyor ya; sonraki satırlarda Ece Ayhan'ın marjinal yerine marjda, uça tanımlamalarını yeğlediğine dikkat çekerek yalnız kişiliği için değil şiiri için de *"uçta bir şiir"*, *"uçta bir şair"* nitelemelerinin kullanılması gerektiğini ileri sürerek onu *"yüzlerce uç'taki usta"* olarak ele alıyor. Şiir okurunun aklından geçen ise; *"Usta beni öldürsene!"*

"Kimi arasam hepsi öldürülmüş" diyor ya İskender, herhalde her şiiriyle, her kitabıyla bizi öldürdüğünün farkındadır diye umut ediyorum. Çünkü ben öldürdüğümüz gecenin bize iki dize hakkı olduğunu düşünüyorum; *"Suyu kokladıktan sonra için hayvanları sevdiğimizi hatırladık / Zaman zaman felsefeye alaya kalkışmanın mahcubiyetini"* (*Öldürüldüğümüz Gece* adlı şiirden, s.71) Ondandır ki suçlu olmayan suçlularınız içinden geçtiğimiz çağın. Cennetin dibini göstererek cehennem propagandası yapanların kurbanı olmamak için deliliğe, sarhoşluğa, şiire ve felsefeye sığınanlara küçük İskender'in şiirlerinin birer ayna olduğunu düşünüyorum. Birçok şiirinde olduğu gibi yukarıda tümünü alıntıladığımız şiirinde de ince bir felsefe peşinde koşuyor; *"Mesleğini soruyorum nesneye / Mesela, kullanılmış bir eşya ne iş yapar şimdi"*. Kitaptaki *Felsefenin Komik Yanları* şiirini ise, okurun özel dikkatine terk ediyorum.

Öte yandan şiir okuru, küçük İskender şiiriyle özel bir hesaplaşma içinde olmalı. Zaten pop bir tavırla bağlananlar bile, zamanla bu hesaplaşmayı topluma ve kendilerine rağmen kişisel gündemlerine almak zorunda kalıyorlar. Şiirin yıkıcı etkileri üzerinden yapıyorlar bunu. İyi de yapıyorlar, bir bakıma. Çarpık olan İskender'in dünyası değil, üzerinde yaşadığımız dünya ve İskender yine senin deyimim olan *"ters dil"*le bir oran yaratıyor iki dünya arasında. Bu orana sığınmayı da aklının ucundan bile geçirmiyor. Büyük ve örgütlenmiş kötülüğe karşı savaşmayı seçiyor. Benim en sevdiğim küçük İskender şiirlerinden biri olan *De Güllüm*'ün finali olan şu dizeler, kanımı da pekiştirir nitelikte *"Bekle! Göreceksin! / artık hiçbir insan, hiçbir kavga ve hiçbirimiz / bu dünyada, yapayalnız, umarsız kalmayacak!"* Ben İskender'e en çok da buradan inanmak istiyorum. En sevdiği kelime skandal olsa da!

küçük İskender'i okumak da, yazmak da kolay değildir! Özellikle yazarken, şiiri hakkında değindiğiniz şeyler genel bir geçerlilik taşısa da, birçok diğer noktayı dışarıda bıraktığınızdan, havada asılı kalma riskini her zaman taşıyacaktır. Öte yandan küçük İskender şiiri hakkında iyi bir bellek oluşturmanız gerekir ki, bu da edebiyat türüne ilişkin çalışmalar için nerdeyse imkânsız gibidir. O yüzden şiirindeki anarşi ve anakroni üzerinden daraltarak ele almayı yeğleyerek bir kolaycılığa sığınmış oluyoruz. Böylelikle o şiiri korsan eyleme benzetmiş oluyoruz. Hakikatine inmeyi denemediğimiz gibi. Oysa, *"Her yere gireceğiz!"* diyen bir şair var karşımızda, bize yol işaretleri sunan. Gündelik hayatın totalitarizmine kalem bileyen. *"Şiirimiz karadır abiler"*e en çok kulak kesilenlerden olduğu benim de dikkatimde. Ama *"kendi kendine çalan bir davul zurna"* değil, o kadar!

küçük İskender, kendi cumhuriyetini kurmuş bir şair. Platon'a gözyaşları döktürecekler bu yüzden. *"Biz, bize bırakılan her teşebbüsün temsilcisiyiz buna da eyvallah"* (*Eyvallah* adlı şiirden, s.36) dizesiyle tarihte açtığı gediği önemsiyorum ben. *Mayıs Giremez*, gediği genişleten tavrıyla da anlamlı ve önemli bir yapıt. Senin durulma dönemi diye tanımladığın yeri sevgili Peker, ben yeni mevziler kazanmak için, işgal altındaki bütün alanları geri kazanmak için, yani her yere girmek için durma, durulma yansıtısa da bir harekete geçme noktası olarak görüyorum. Yalnızca duygularını değil →

SIDIKA’NIN ÇİZGİ DEMETİ

Dokuz Katlı Sıdika*-Deniz DURUKAN

Beytullah KILIÇ

Bir köprünün tam ortasındayız. Suyun bir tarafı kirli, bir tarafı temiz. Köprünün tam ortasında... Yani “kirli”yi ve “temiz”i ayıran çizginin üzerinde... İşte tam bu çizgide dikilip akışı izlemek gibi Deniz DURUKAN’ın “Dokuz Katlı Sıdika”sı.

“Dokuz Katlı Sıdika” Ocak 2016’da Mylos Kitap imzasıyla okurla buluştu. Kitap üç bölümden oluşuyor: Bay Pitt, Dokuz Katlı Sıdika ve Dikiş Dikme Teknikleri. Her ne kadar kitap bölümlere ve şiirlere ayrılmış olsa da tek şiir gibi –bir nehir gibi- kendi bütünlüğünde akıp gidiyor.

Bay Pitt... İlk bölümde şairimiz bize Sıdika’nın üzerinde durduğu çizgileri tanımlıyor: temiz ile kirli; güçlü ile zayıf; doğru ile yanlış arasındaki çizgileri...

*(...) bilirsin bazen inanç
bize boyun eğenlerle
boyun eğdiklerimiz arasında
aşk yaratabilir (...)(s.9)*

Hayatımızın tam ortasından geçen çizgi(ler)yi anlatıyor Deniz Durukan, her şeyi ikiye bölen çizgiyi... Bu çizgi, kimi zaman kurgu ve gerçeği birbirinden ayırıyor. Kurguda dik duran omuzlarımız gerçekte eğilip kırılıyor. İkiyüzlülüğümüzün farklı örneklerini masal-gerçek çelişkisi üzerinden bize sunuyor:

*(...) şu karşı penceredeki evde
yaşlı kadın, gelin ve oğlu
birbirini şişliyor
dışardan bakınca masal
içerden bakınca cinayet(...)(s.12)*

Yukarıdaki dizelerde de görüldüğü gibişair iki gerçeklik arasındaki çizgiden –masal ve cinayet arasındaki pencereden- bize suyun iki tarafını da gösteriyor. Çizgiyi gözden kaçırdığı zamanlarda ise kendi masalını yazmaya kalkışıyor şairimiz. Ama fazla uzaklaşmadan gerçeğin tuzunda isteyerek kalemini kırıyor. Cesareti onu tutuyor. Bu bölümde “Bay Pitt” aşkın masalsı tarafını oluştururken; gerçekte ise hiç de masalsı olmayan karşı cinsi tanıtmaktan geri kalmıyor şair. Bu sefer de Bay Pitt ile Bay Pitt’inhemcinsleri arasındaki çizgiden sesleniyor: →

bilincini de tazeliyor İskender. Dolayısıyla tarihte ve Türkçe şiirde de bir gedik açıyor bu yapıtıyla. *Tercih edilmiş bir ana fikre* uzanıyor. Tarih ve Türkçe şiir İskender’i İlhan Berk’in hangi yanına ekleyecek, ben en çok bunu merak ediyorum. İlhan Berk, bütün aynalarda kendini gördü.

İskender, küçük kalarak büyük olmanın bütün hâllerine çalışıyor!

*(...) zevk düşkününü bir hayvan
gibisiniz bayım
konuşurken çiçekleri eziyor sesiniz
midem bulanıyor etinizden
tavana asılmış ellerinizden
sırtınızın karbaç yemiş kesiklerinden
/.../
hâlâ görmediniz mi bay pitt’i?
(s.18)*

Çizgi... Sıdika, üzerinden sonsuz çizginin geçtiği bir noktadır bu hayatta. Tüm çizgilerin iki yanını da görür Sıdika; okura da gösterir.

*(...)unutmak!
mutluluk getirirmiş
çoğunluğa karışmak için
çok denedim(...)(s.19)*

Çoğunluk, doğruları unutarak geçmiştir çizginin diğer tarafına. Çoğunluk masalı yaşarken; Sıdika gerçeği yaşar. Çekinmez yaşadıklarını göstermekten; gerçeği görmekten çekinmez; cesurdur. Kısacası toplumun yapmacıklığı ile kendi doğallığı arasına da bir çizgi çeker. Bize bu çizgiden seslenir şairimiz Sıdika’nın ağzıyla. Birinci bölüm, hayatımızda var olan çizgilerin ispatı üzerine yoğunlaşır.

“Dokuz Katlı Sıdika” kitaba da adını veren bölümdür. Bölümün ilk şiiri: “Önsöz”. Peki neyin “önsöz”ü? Çekilen çizgilerin; hayatımızın tam ortasından geçen çizgilerin iki yakası arasındaki savaşın önsözüdür. “Çizgi”nin ispatıyla ikiyüzlü hayatımızın ön sevişmesi tamamlanmıştır. Şimdi savaş zamanıdır ve bu savaş bir “önsöz” ile başlar:

*(...) çocuklar...
bak çocuklar gibi şen olalım
diyemiyorum sana
-artık çocuklar bile şen değilken-
....
o halde dönelim başa
en başa(...)(s.27)*

İnsan, Dünya’ya çıplak gelir. Riyasız ve çizgisiz... O halde çizgilerimizden- ikiyüzlülüklerimizden- kurtulmaya davet ediyor Sıdika bizi.

İkinci bölümde gizemli “Bay Pitt”imizin yanında bir de “Tek Bacaklı Nuriye”miz olur. Bu bölümdeki “samanlık” adlı şiirden bir dize bize Sıdika hakkında bir ipucu daha verir(ya da ben yanıldım):

*(...)on yedi yıldır dört bacak gibi
oldukları nuriye’yi(...)(s.30).*

“Tek bacaklı Nuriye” ile Sıdika nasıl dört bacak olur? Kitabın başından beri sık sık cinsellik ögesini kullanan şair, burada bize Sıdika’nın cinsel kimliği hakkında bir ipucu vermiş olabilir mi? Ben bu dizeyi Sıdika’nın bir trans olduğuna yordum. Sıdika için seçilen bu cinsel kimlik, toplumun ikiyüzlülüğü ve farklılıklara tahammülsüzlüğü ile şairin cesareti arasına çizilen çizgiyi biraz daha belirginleştirmiştir. Toplumca kabul gören normların karşısında bir trans kimliği ile ayakta durmak savaşı daha da kızıştırılmıştır. Şair cesaretini bir kez daha okura göstermiştir.

Gerek kitabın ikinci bölümünde gerekse kitap bütününde toplumsal eleştirilerin yoğunlaştığı kısımlarda, şair kelime oyunlarından faydalanmış ve şiirsel ustalığını kalıplaşmış söyleyişlerin üzerine ustaca oturtmuştur:

(...)iyiler karanlığa, kötüler ışığa
adalet saraya çekilmişti(...) (s.44)
(...) iktidarla sevişen ruh
cambazlarını
hep ama hep sıksa buldum(...) (s.31)

Son bölüm: “Dikiş Dikme Teknikleri” Bu bölümde şairimiz savaşını tamamlayıp çizginin iki tarafını tartıyor. Yaptığı savaşlardan çıkardığı dersleri net bir şekilde ortaya koyuyor. Deneyimlerinin verdiği bilgeliği kullanarak, kurulu düzenin yanlışlarıyla alay etmekten çekinmiyor:

(...) bak bu benim rezidansım,
petrolüm
kalkınma programım
hadi gel mumu üfleyelim
bir dilim sana
iç dilim bana
çıkartır artık aya... (s.56)

Bununla beraber pes etmiyor şairimiz. Günlük hayatın penceresini tıklatıp çizginin diğer yanındakileri kendi mücadelesine taşımak istiyor –davet ediyor-. Ancak bu son çağrı da cevapsız kalıyor:

(...) ama kimse gelmedi
biliyorum beklemenin sabırla
ilişkisini
tevekkülle oynaşmasını(...) (s.61)

Mensur bir söyleyişin tercih edildiği son sayfalarda cevapsız kalan davetin, bireyi topluma; toplumu da içinde var olan farklılıklara yabancılaştırdığını bize gösteren şair, şizofrenik bir arafa düşüyor.

Özellikle kitabın sonuna doğru şairimiz Deniz Durukan’ın herkesçe bilinen müzik birikiminden sık sık faydalandığını görmekteyiz. Bu ilinti şairin şiirselliğini zenginleştirmesi açısından önemli görülebilir.

Bir insan olarak; bir okur olarak biz, hayatın tam ortasından geçen çizginin neresindeyiz? Kendimizi tartarken ne kadar şeffaf olabiliyoruz? Çizginin iki yanı arasında sürüp giden savaşta yeterince cesur muyuz? Bu savaşta bir rolümüz var mı? Yoksa biz de çoğunluk gibi ikiyüzlü bir hayat yaşayıp çıkarlarımıza göre saf değiştirenlerden miyiz? Bu soruları, kitaba başlamadan ve kitabı bitirdikten sonra birer kez samimi olarak kendimize soralım!

*Deniz DURUKAN, *Dokuz Katlı Sıdika*, Mylos Kitap, İstanbul, Ocak 2016

ELMALANDIM DA DURULDUM

1. elma ömrüm ömrüm
bir elmayı tam ortasından bölüp sana veriyorum
bir ömür, yalnız kıyısından bölünür, kıyısından tüketilir
kaymaklı kadayıftır kıyıları, sofraya birlikte oturalım
bir elma erken çürüyor, bir ömür erken yeşeriyor
elimi kanlı bir eylülün ortasından çekip çıkarıyorum
bir elma tam ortasından ömrüm oluyor
ölüm bir elmadan arta kalan

2. elmayı dalında bırak adem
elmayı dalında bırak adem efendi, uykulara yaslan
havva taze soğan yemiş ağzı kokuyor
sonra öpersin

Fırat CANER

HANÇER

solgun sayfalar gibi her gece
tepeye çıkar denizin sesi.
soyunur içimde hâtıralar
sesinin dağılırken gölgesi.

sularda aksini beyhûde ararım,
gitmiştir o gülün peşinden.
ne nişânı var artık o bahârın,
ne bir esmerlik güneşinden.

ben acıları resminle yamadım,
göğsümde bir cisme benzedi hüzün.
sen çektin çıkardın kendini,
nasıl da kan revan içinde bak yüzün.

Fahrettin KOYUNCU

KISKIVRAK

Yorgunluğun kalıbına gir
Usul usul okşa kabaran bir gülümsemeyi
Çaresizliği bir kalkan gibi tut elinde

Şehre varınca duracaktım, yalan dedim bütün
[yolculuklar.
Yalanda kaybolmayı denedim. Terime sindim,
[koku oldum.
Elin emri varsa, senin de itirazın var dedim
[kendime.

Kirli kelimeler kullandım:
Sığıntılar sizi, beslemeler, kemikçiler!

-Dışarıda bekle biraz!

ŞİİR İÇİN BİLİNÇALTI PARAGRAFLARI VII

Oresay Özgür DOĞAN

"Ve bir güneş usulca çıkacak yüreğimden" Baudelaire

Ne güzel ne iyi ki: İlginç, ilginç olduğundan da mühim bazı saptamalarımın ışığında bencil ve sencil şeylerin algülümü vergülümüyüm. Hep kararında olan eylemlerin öznesiyim.

Ne güzel ne iyi ki: Bir elimle ince dengenin ağlarına yakalanmış, dili dil, gerilimi zamanından süzölmüş, okunduğu yerde ateşler yakan şiirler yazarken; dönüp yan tarafa diğer elimle, bir ihtişamın avlusunda acıyla konu edinen bir hikâye yazabiliyorum. Yine aynı anda, bitap düşüp yaslanmışken arkama, süslenmesi gereken o gururlu araya, bir roman taslağının akıl duvarına yazılmış küçük notlarını sıkıştırabiliyorum.

Ne güzel ne iyi ki: Kendimi dinlediğim, ipe çekilmiş molalarda, elbette gelmişken kışkırtıcı tava, herhangi konuşulacak bir olaya beş dakika hüzünlenip ve akabinde ayağa kalkıp, sanatsal yorumlarda bulunabiliyorum. Ben buyum!

Kendime bir iki unvan arıyorum. İstiyorum ki marifetli aynaya alaylı korkuluk olsun. Halinden memnun, kökleşmiş ve baskın "Göğe korkunç bir uluma" yansıtan bir gürültünün bir anlam bütünlüğünün içinde gücünün üzerinde bireysel bilinci kontrol altına alınmış bir şeyliğin yeteneğiyle çığlık çığlığa seslensin hayat ağacına. Ama muhakkak, alışılmadık sözcüklerle kurulmuş imgeleri erdemli bir ateşle şiire yapıştırsın. Sadece bir iki muteber unvan... İyiye, güzele, doğruya uzun atlayan ve huysuzluğun tableti, kendine dönüklüğü, kısırlaştırıcı, filan. Ve üstüne önemli ve gerekli şeylerin çok kolay olduğu saygılar, sevinçler, kartvizitler, imzalar, fotoğraflar, sevdalı ezgiler... Konuşsun artık konuşabildiği kadar bir mayhoş katoptromansi.

Şiiri, insan-insan ve insan-doğa çelişkisinde arıyorum, diyor. İmkânsız kulaklara küpe yapıyor. Niteliği işlevsel kılıyor (hemen çözülüyor bunaltı.) En çok içerik yükünün yalnızlığında bekliyor. Takip kanatlarını, estetik gücü yüksek sözcük avına çıkıyor. Hep bir oluş hikâyesinin ışıklarını yakıyor. İfade gücü yerinde gözetken ve uyarlayan ruh halinin halinde yeniden yaratmanın kodlarını çözüyor. Görüntüye kuşkuyla yaklaşıyor. Bir yalvaç gibi esasını yere vuruyor ve şiirin kuşları dile geliyor: Kendi gerçeğinizi oluşturun diyor. Gördüğü ve bildiği ile yaşıyor. Birden anlamı daraltıp, birden anlamı çoğaltıyor. Çıplaktır, yolu gösteren, diyor. Ne çok şey diyor... Kapalı ve karmaşık ve içinden çıkılmaz olandan da dem vuruyor. Yeni yaklaşımlarla karşılaşmanın heyecanını da paylaşıyor. Dengeyi de unutmuyor. De'yi de, Ki'yi de.

Susmuyor: Zamanın değişiklik istediğini söylüyor. Tek düze değilim diyor. Toplumun sorumlu bir hüzün-üyesiyim, diyor. Ben, bir savunma mekanizması ustasıyım, diyor. Hiç bir gücün denetimi altına girmeyen bir başkaldırıyım, diyor. Şiirde yenilik diye şapkadan tavşana çıkarmaya gerek yok, diyor. Gibilerden uzak durun, diyor. Şiirin kılık kıyafet yönetmeliği yoktur, diyor. Manayla hemhal oluyor. Ses ve ritim, diyor. Mutlaka az sayıda sözcükle, düşünce ve duyguyu üstelik yoğun anlamlar içinde güzel ve etkili bir biçimde... Diyor. Aşkı ve şiiri tüketime sokmayın diye feryat ediyor. İç dünyanın büyüsunü çağırın özgünlük modellerinden bahsediyor. Öznenen nesneye yürüyüp, hep dilden yana, duruyor.

İşte o, bir mekân ve zaman tilkisi. O, bir parametre ustasıdır. Şiire, ulaşılmaz ve özgün konular biçimlendirendir. O, bir birikim ustasıdır. İlklerin kâşifidir. Yıkıcıdır, ilgaldir. O, zamanının ilerisinde bulunan şiirin işaret atışlarını yakındır. O, İnce yaklaşımların avlusunda okuyucu biriktirendir. Şiirde sorunsal arayandır. Sloganı dışlayandır. İşte yansıyor haz. Ve o, yine çıkıp geliyor. Milyonuncu kez, söylüyor, yazıyor. Yazıyor, söylüyor. O, rüzgârla evli olduğu için herkesin şiirini okşuyor.

Şimdi saf akıl yardımıyla ikinci bir ruh kazandırılmış bu yılların büyük tekrarını, siz sevgili alkışlayanda bir katılma duygusu yaratacak şekilde içeriği tamamen kavranamayacak olan öznel yanı oldukça güçlü ama muhakkak çelişkiden beslenecek modern elektik oluşumların içinde dolaşıma sokmalıyım. Şimdi bu tür resesif sonuçlara seçkin, soylu, aristokrat, enteltokrat fikirlerin ilime ve disipline kazandırılması, olarak da bakmak lazım. Günü geldiğinde siz de büyük bir pişmanlıkla görüp inanacaksınız ki: Bu özünü besleyen şiirsel mavi noktada eylemin içine sızmış olan parrhesia, korkunç melankolik başıboşluğa bir başkaldırıdır. Evet, lütfen devam edelim.

Herkese lazım. "Afil, I çok duygusal, yine gururdandım, iç yakıcı, budur işte..." vb. öncü ifadelerle yerinde övgüler alabilen dizeleri de şiirden saydım, oldubitti, kimseye bir zarar gelmedi. "Bırakın beni kardeşim, beni zaman değerlendirsin." Diyor, Şiir İçin Saman Kâğıt Saklayan. Ben, aklı karışık kör bıçak bir sessizliğin, işte küçük bir kavgada yenilmiş eve koşan her çocuğun gecikmiş başkaldırısının, ne bileyip işte yarım bırakılmış isyanın şiirlerini de ayyuka çıkarmak istiyorum. Ki ev her hüznü bağrına basar ve evcilleştirir, kadim bir korkuyla emzirerek... Artık yol nereye giderse! Işıldasın yüzümde fazlalığı yok etme ustalığı. İşte oldu, yaşamsal bir reflü düşle düş arası! Yani bir formda bu sömürü düzenini akıl işi hamlelerle... İşte yüzümde meleklerin tektipleştirdiği bir kedi hep kendine denk gelen omuzlarında cennetin yükü. Sonra diyor ki: Şair burada özenle seçtiği anahtar dokunuşlarla çekinik sancından sıyrılıyor. Bir de Aşk: Utangaç Kripto. Çivi ve olgunlaşan kütle, küçük bir kin ve öfke. Neyse. Ölüm yine gelir, tanrısız ve sen yine şiirini yazarsın ey şair!

Bakın bu şarkı güzeldir ama bir de hep ne güzel söyleyen birileri vardır, bir yerlerde... Şimdilik. Şiirsel martaval yine test ve fal esinlidir. Varsın, büyüsün, büyür o bölümlenmiş sıra düzeninde cezp için ölçsüz melankoli. Edepli bir fırtınanın gece karanfil olsun, maatteessüf, ...miş'li, ...muş'lu konuşmalar terapisinde depreşen ortak sanrı.

Bir trafik levhası gibi gerektiği yerde duruşuma duruş katan özenle tercih ettiğim bilinçli suskunluğumun şiirsel bir eylemini, şiirsel yaşama kazandırmak için kalıplardan, ruhunu teninden taşıran sevimli bir kuzu gibi oradan oraya koşuşturan bir iki kalıp seçip az biraz manalandırarak, elbette şahane dostlukların gerektirdiği hatırı sayılacak bir şiirsel destek de alarak aktif, hiperaktif ve normal cümlelerle belirsizlikleri yanımıza katan şöyle çok az eleştiri havası katılmış bir kitap tanıtım yazısı yazayım, diyorum. Başlığı da "Seni seviyorlar çünkü acı veriyorsun." olsa... Olsun.

"Ben şair değilim" diyebilecek kadar şiire ve camiaya mütekebbiyet esaslı görgülü, nazik ve saygılı bir şairin bir şiir kitabını incelemem ve yokluk zamanlarına nostalji bir kenarı çiçekli kağıdına kurularak diyebilsem ki: İşte şair burada yine bir ihtisaslaşmanın doğurduğu farklılığın ışığında sınıflandırılan şiirin tür zenginliğinden bakarak yine sözcükleri ustalıklı eşleştirip dans ettiriyor, yine okur şaşırırsın istiyor desem ve bir niteliğin ulaşı olmanın sevinciyle, devam etsem: Ey nitelikli

ÇIĞLIKLAR İÇİNDE

okuyan dikkatinize dikkat, arşivinize bilgi katacak söz oyunlarını zirveye taşıyan mutena örnekleri işte bu kitapta bulabilirsiniz... Diyebilsem. Sonra soluklanıp bakın bu şiir kitabı tam anlamıyla bir imge şenliği de diyebilsem. Neyse, söylemeyim. İşler, kabına sığmayan yürüyüş hâllerini çığırından çıkarmasın.

Bu noktada büyük bir hassasiyetle belirtirim ki: Bu yarışmalı zamanın içinde alışkanlığa karşı duran olgulu avlularda, saygınlık arayan işliklerde, kulak çınlatan evcil bir dayanışmayla, mahremiyete önem veren, gizemli duygulardan sezgiye yürüyen bir düşünle nefes alacak yani sakıncı içinde yerel imgelerle tazelenip büyüyecek olan bir şiirin peşinden koşmalıyız. Sevgili adlandırılan, şiirde yenilik yenilik, diye esip gürlüyordun. Al sana metamodern bir çağrı: Sence de parmak alfabesiyle yazılmış; demi, kâğıdının iç gıcıklayıcı kokusuyla yayılan şiirleri okuma zamanı gelmedi mi, tatmin olmamış benliğimizle? Ah, ırmağı davullarla geçsin yüzücüler!

Koşalım ve başlayalım ve çağın yamuk çelişkilerinin insan ve doğa üzerindeki gölgesine, o matematiğine boy veren vicdansız baskısının ve yıkımının ivedilikle savuşturulması gerekliliğine, etkili bir şekilde dikkat çekelim. Tanrım, kendimden korkmaya başladım! Bu taşların çakıl hâli sözcükleri ve renkleri soyan gözlerini gelecek olana dikmiş bekleyişlerden oluşlara geçişi, bu hassasiyeti, bu aşkı, neden tatlı bir bela eyledin ki başıma!

Şunu söyleyebilirim: Olanakları müjdeleyen bir anıştırmalar toplamıdır, bu, eh işte olan kırılğan sempati... Sizi ortalamanın üstünde görüyorum; [Bu yorum, sıkı ve vefalı, şairini yalnız bırakmayan okuyucu tarafından aldığımız övgülerden etkilenmiştir, ama...] özellikle bir arayış ve yüzleşmenin seçtiği ussal imgelerle baş belası duygudan ve manadan şiirsel bir beceri koparıp yakın durmanın, yeniden yaratmanın sanatsal inceliğini sergilediğiniz için... Şimdi daha da ileri gideceğim: Bir değer artırımı ile huylu bir modernleşmeyi imleyen bir yoğunlaşma çizgisinde gülümseyen bu artistik pay... Bu törpüleyen us... Neyse! Evet, çizgi, çembere dâhildir. İnsanın zaman ve mekâna karşı konumunu süsler. [Biten bir aşkın kollarında vurguna iniyor kalbim.] Bu platonik yakınlık tereddütlerini sırtında taşıyan olguya ne kazandırır bilemem ama dediğim gibi sizi bulaştırıcı ve kıskırtıcı buluyorum, insan okumaya görsün, kalıveriyor işte şiirsel bir bozunmanın eşliğinde...

İtinayla seçilmiş olaylara ve faillerine yine gülüp geçtim. İç açıcı bir durum, iş bitirici. Sana bakıyorum: Yazıldığı dilden yazıldığı dile bir çeviri gibisin, bağdaş kurmuş ormanını defterine işleyen uçkun, kendine nöbetçi küçük bir ağrı yitimi. Uykuya dalmış mimos kurdu. Bu arada karnemi aldım. Sonuç takdir edilmiş sıfır kendimi alkışladım. Şimdilik bu kadar bu aradalar. Kıskanç ve kötü okur psikolojisiyle, olup bitenin saf işçisi olarak ve şeytan heybesi dolusu cümlelerle açıp şiir avlusuna terkedilmiş okunması gerekenlerin kapağını... Ama heyecanla açılmış her bir sayfanın duvarına asılı düşlere düş olan bir uzamda senin zamana yayılmış kalbime ırmak hâllerini seyretmek alaya alınmış bir boşluğun içinde yüzen o güzelim tutkularımı besliyor.

İnan ne yazdığımı biliyorum. İşte bazen böyle arı, haydi biraz daha daha pekiştirmek için katıksız ve hatta günahsız acayip çok yapayalnız bir azlığa o bilince denk gelince işte, artık ayrışamayan... Soluklan! Belki de yazmamışımdır. Akıl karışır! Şimdi yeni bir paragraf üzerinde çalışıyorum, şu şeytani topluluk için.

güneşi gördüm
seher vakti bir zamandı
yılıya bırakılmış atlar gibi
öyle garip kimsesiz yurdum

hayata katlanmak bir intihardır tek başına
yaşamak bunca zorken ortadoğuda

insanım işte düşler kurarım
güllük gülistanlık olsun diye
küçük mutluluklar çalarım sokaklardan
kaçarım da kaçarım

gittiğim patikalara çakıl dökerim
sincaplar iz bıraksın diye

eylül sürgünü bir yaşamdan
düşüncelere dalarım geceler boyu
oysa ne çok uzak şimdiki çocukluğum
bin yıl sürse de acılarım
yanarım da yanarım

Eylül 2016

AY SERİNİ

gecelerin benden olsun
yüzüne baktığım aynaları
hep yanımda taşıdım
yıllar geçerken bile

çerçevesi yaldızlı gece
sabahın eşliğinden el sallıyor
bağrı yanık güneşe

sokağın içinden geçerken
göz göze gelmemiz olası
balkon çiçeğinden çapkın bakışlı
sabah mahmuru güllü giysiler

yaprağına düşkün ağacım
bir düşün çemberine düştüm
sazımı bağladım dalına
sözüm olamaz cırcır böceğine

ne zaman yollara düşsem
ay serini düşünürüm
yanımda duran sevgiliyi

yağız atlar koştum
ışığın yelesine tutundum
çam yaprağı reçine tutkularım
kurumuş kalmış içimde

Osman Serhat ERKEKLİ

EY VAY

325. Serdar Koçak İstanbul'a geldi. *Kar Katması* adlı yeni kitabımı verdi. Yine otomatik yazı ama araya manzum parçalar serpiştirilmiş. Yine orijinal. Ayrıca yayıncı Uygur Asan'ı kutlamak lazım temiz ve şık bir iş.

326. İki ana meselem var. Gün içinde vakit geçiremiyorum ve yakında yeniden kiralık ev bulmam gerek. Birileri arasa herkesin benzer dertleri olduğunu göreceğim. Ama aramıyor. Sağlıkta bir pürüz çıksa her şey önemini yitirecek aslında. Şımarıklık bu.

327. Artık pek genç sayılmıyacak bir şair var (G.A). Beğenirim. Etnik köken farkı dolayısıyla bana soğuk duruyor. Adresini bildirecekti, bildirmedi. Eh bende hemşerilerime kanım ısındığını söylemişim. Kitaplarımda da bazı değinmelerim vardır etnik kökenim ile ilgili. Ama şimdi düşünüyorum da bir şairi kaybetmek bir ülkeyi kaybetmek gibidir. Mesela bir Şekspir'in , bir Baudelaire'in ülkeleri kadar ağırlıkları vardır.

328. Haşim Çatış'ın yirminci, Cenk Koyuncu'nun onuncu, Hüseyin Ayni Cinozoğlu'nun birinci ölüm yıldönümleri. Şiirimiz de biz de eksik kaldık.

329. Bugün itibarı ile (23Ağustos 2016) Yasak Meyve yayını olarak *İnsanlık Hali* adlı kitabım çıkmış. Daha önce yirmi dört tane bastırılmışım. Ama esas okura ulaşacak bu yayın. Umarım bir yanlış dizgi baskı olmamıştır.

330. Şeref Bilsel, Murat Karacan bugün 24 Ağustos 2016 kitabı getirdiler. Küçükyağlı sahilinde bir lokantada kitabı kutladık. Oraya Hakan Güzeldere de geldi. *Akatalpa*'dan hatırlıyorum. Murat bugün bu akşam iki güzel söz söyledi: İnsan kendinin aynası olmaz ve her sözcük anlamı ile yerini bulur. Yeni kitabım *İnsanlık Hali*'nde Enver Ercan'ın, Şeref Bilsel'in ve Murat Karacan'ın büyük emeği var. Murat bilgisayar işlerinde çok yardımcı oldu. Bu arada Murat ikinci üniversite olarak Edebiyatı bitirdi. Aynı gün şunlar da konuşuldu: Yenilenen şiir, yenilenen dil diye bir şey yok. Divan'da da yeni buluşlar vardı; saadetti mutluluk oldu; yalnızca işaretler değişti; anlam değişmiyor.

331. Ked

3

-ileri çok besleyen var. Onlardaki güven duygusu iç güdülerini değiştirdi. Tabiatın dengesi bozuldu. Olur olmaz zamanlarda gebe kalıp yavru doğuruyorlar. Kimse farkında değil. Şimdi yazıyı dizen sevgili arkadaşım Önder Çankaya farkındaymış, gülümsedi.

332. Küçükyağlı sahilde Ozan Öztepe, eşi Derya ve Sevil Aşar oturduk bir anlamda kitabı yeniden kutladık. Güzel gün oldu. Bir oğlum ve kızım olsaydı onlar gibi olsunlar isterdim.

333. Düşünüyorum da Haydar Ergülen ve küçük İskender son zamanlarda yetişmiş bayağı iyi şairler Haydar Ergülen geçenlerde kardeşini kaybetti başı sağolsun.

334. Serdar Koçak ve Sevil Aşar sahilde oturuyorduk. Serdar içkiyi bırakma uğraşında kalkarken Sevil de uğurlamak için kalktı. Serdar kalkmasaydınız, dedi. Sevil de ben bildiğin kadınlara benzemem dedi. Düşünüyorum da hepimiz toprak altına gireceğiz bu sözler havada uçsan elektrikli titreşimler gibi atmosferde kalacak.

335. Sevil torunum benim fotokopim dedi, ben de biz de Tanrı'nın alt düzeyde bir kopyası olabiliriz dedim.

336. Sevgi biten bir kavram, olgu olsaydı Tanrı biter, evren yok olurdu..

337. 1 Eylül 2016. Ceyhun Erim ile konuştuk. Bu günlerde Bursa yakınlarında Küçük Kumla'da yazlıkta. Geçen Bursa'nın Yenişehir ilçesinde üç yıl oturduğu hatta sünnetinin yapıldığı

Gençlik yıllarımız yalnız yolculuklarla geçti; yeni-gençlik yıllarımızsa yolculuksuz.

Bu akşam hem yolcu, hem yalnız nasılsa. Ya yolculuk, ya yalnızlık, diye bir şey yoksa!

Vay ü ey vay, vay ü ey vay.

evin yandığını televizyonda görmüş. En acısı o evde doğup iki yıl sonra toprağa verdikleri kardeşi Tayfun ile yaşadıkları ev oluşu. Ceyhun bu konuda bir yazı yazmış, biraz okudu, yerel gazetede harcama dedim; iyi bir yere gönder, hepimiz okuyalım. Ceyhun bu günlerde Ramis Dara'nın *Keşişin Gümüşleri* adlı günlük kitabını yeniden okuyormuş.

338. Yeni kitabım *İnsanlık Hali*'ne kardeşim Özgür'ün annemiz için yazdığı şiiri de almıştım. Benim şiirim gibi algılanabiliyor.

339. Bugün 6 Eylül 2016. Mürsel Üstün ve Hüseyin Kocatürk benim evde oturduk. Mürsel çevremizde çok mükemmel şiir okuyuşu ile tanınıyor. Bugün Akgün Akova'nın Baba Bana Bağırma adlı şiirini okudu. Mürsel'in *Çıkmaz Sokak* adlı kitabı 2005'de yayımlanmış. Hüseyin'in de bir kitabı yakında çıkacak.

340. Biz saatler arasına sıkıştırıyoruz zamanı oysa çocuklarda çok geniş çocuk zamanı diye bir olgu var. Oyuncakların zamanı da yok çünkü, diyor torunu için Sevil.

341. Babamı düşününce aklıma geldi: Birini anlamam için onun yaşadıklarını anlamam lazım.

342. Bayramın birinci günü Muğla Ortaca'dan Hasan Güneş (*İspinoz* adlı bir dergi çıkarırdı; aynı adlı kitabı var), Şeref Bilsel, Hatice Yaltır, Ali Özil, Selçuk Kulaksız aradı. Serdar Koçak ile sahilde oturduk. Sonraki günler Ozan Öztepe, Murat Karacan, Erkan Kara, Erkut Tokman, Yeprem Türk, Zafer Acar, Aykut Nasip Kelebek, İlhan Şener, Veysel Dinler aradı.

343. Öteki bayramlar bir nebze oyalayıcı geçiyordu. Bayramlar bitince kıyamet mi gelecek?

344. Sahilde Serdar ve ben Anita Sezgener ile oturduk. Kültürlü, sıcak bir insan. Avangard şiirlerini biliyorum. *Cin Ayye* adlı bir dergi çıkarıyor. Anita hanım yine bir Uygur Asan işi olan *Edmond Jabés'in Bellek ve El* adlı şiir kitabını verdi. İyi bir kitap, iyi bir baskı.

345. Bazı durumlarda İsmail Uyaroğlu'nun haksızlık yap ki haklı olduğun anlaşılın mısraları aklıma geliyor. Onundu değil mi?

346. *Yerlere ve Göklere Dair*'de işaret etmişim. Bu karanlıkların ötesinde, bu ısı derecelerinin ötesinde farklı bir ışık dünyası olabilir. Ya da sudan farklı bir hayat kaynağı olabilir. Ölümden sonra ruh oraları seyahat ediyor olabilir. Yani metafizik, fizik ötesi değil de farklı bir fizik olabilir.

Aytekin KARAÇOBAN

1000+1 SORU

213.
Göçmen miyim,
sığınmacı mıyım,
sürgün müyüm?
Sınırimi yitirdim.

Telörgüden duvarların önünde ateşim
yokluk ve başdönmesiyle emziriyor külünü.

İndiğim derinliklerde deliliğe yolculuğu...

Günün ışık geçirmediği tam o yerde,
çakıl taşı olmak istediğim anda,
öteye fırlatılmak için, tam da o anda,
gerçekliğimin çivisiyle çakılıyor
kırılğan bir esinti
gülüşümün kıvrımlarına.

Kim söyleyebilir,
geçici ve kırılğan,
hiçliğin sınırından doğan dere
bizim yanbaşımızdan mı geçer sessizce?

214.
Tanımıyorum seni
bağlamayı öğrenmemiş halat gibi
gergin çocuk, kaan çocuk, ince çocuk...

Elinden bir şey alınmış, belli ki,
belleğin berelene berelene.

Anlayamadım bir türlü, çocuk,
nasıl hazırladın sesinin yüksekliğiyle
ömrünün çığını?

Hasan İLDİZ

YAĞMUR TANESİ

Var git yağmur damlası var git
Yolunu gözleyen denizlerin vardır senin
Ucu bucağı belirsiz okyanusların vardır
Ben kimim ki bir garip insanoğlu
Benimle kalmanı isteyemem senden.

Kalsan iyi olurdu
Sen sudan bahsederdin bense havadan
Yeniden çoğaltırdık birbirimizi
Toprağa koyduğumuz çekirdek
Önce boy verirdi sonra da sevgi
Meyvelerimiz olurdu her çeşidinden.
Hatta bulut bile olurduk
Yeniden yağardık gökyüzünden.
Var git yağmur tanesi var git
Yolundan kalmanı isteyemem senden

Ama iyi olurdu gitmesen.

Jacquelyn POPE

AKŞAMIN DİZESİ

bir sayfa üstüne başka bir sayfa katlanırken
kendime, tuhaf burada yaşamışım diyorum
sokakları yürürken, nehir yolunu alırken
yaz akşamları-menekşe sallanan
yorgun sulara, vazgeçmenin
havada dolaştığı. İlk manzaram

cennetin: idrar dolu, sigara lekeli
her şey için bir yer ve her şey
yerinde, amin. Vapur nehiri geçti,
sürükleyerek kumaşını gölgesinin
kazıyarak görkemli havayı
olduğu gibi, bir zamanlar, ve değişmeyecek

* *Marsh Hawk ödüllü Watermark adlı kitaptan. Şairinden izin alınarak.*

Çev: Ümit Şener TA

Tan BABÜR

İŞTE BUNU SEVİYORUM

1948 yılında, dick ve mac McDonald, kaliforniya, san bernardino'da ilk McDonald's restoranını açtılar. sonra köfte ekmeğe ketçap filan sıkıp, saçma sapan isimler taktılar. ray kroc McDonald kardeşlerle tanışmak için restoranı ziyaret ettiğinde ise yıllardan 1954'tü.

allahım keşke beni ray kroc sıfatında yaratsaydın
ama sen de haklısın, 2,7 milyon dolara hamburgerci satın
alacak göt
her kula nasip eylenez.

bigmac 25. doğumgünü 93'te kutladı.
babam bigmac'ten 3 yaş büyük.
araştırmalar McDonalds'ın kokain kadar bağımlılık yaptığını
söylüyor.
kurye başını sola çevirirken adım dick ve mac ile
yarıştıramayacağımı anlıyorum.

oturup babamla karşılıklı
hamburger yiyiştiriyoruz.

*bir de kola bardağında
lemur olsam*

İbrahim OLUKLU

Dilin seçenekliliği ve bunun şair tarafından fark edilmişliği, dünyanın süreçleri içinde şiire çekilebilmektedir. Bir estetik tarzın şiiri, süreçlerin işlerliğinde, şairin hayatına dair olanı da imgesellik tabanında yürüten bir işçilikte, şiir bütünlüğünde yazabilmektedir. Salih Mercanoğlu'nun *Aşk* adlı şiiri bu işçiliğin örneğidir. Şiir şöyle:

AŞK(*)

Bu sabah
alıklarızlıtuğ dinledim,
kemalettintuğcu okudum
ve kağıttan gemiler yaptım
yetmedi bir de yüklükten
kanaviçe yastık çıkardım.

Bu sabah
yatırdım ak saçımı yastığa
her boyda soludum havayı
ateşin yaktığı oksijene
havva'nın göbek bağına
kahrettim.
yetmedi,
iç çamaşırlarımı çıkarıp
geçtimsirat'ı.

bu sabah kaygısız
bir abdal gibi dolaştım odayı
düzeltiltim annemin
boynu bükük resmini
iskemleyi yerine koydum
tozunu aldım anıların
yetmedi,
bir de seni sevdim.

Şiir mizansenle açılıyor:

Bu sabah
alıklarızlıtuğ dinledim,
kemalettintuğcu okudum
ve kağıttan gemiler yaptım
yetmedi bir de yüklükten
kanaviçe yastık çıkardım.

Mizansen, "bu sabah" yinelemesiyle bireysel farklılaşmaya kapı aralıyor. Seçilmiş bir sabah. Bu aralıkta bireyin psişik hâlleri de var. Psişik olan, "alıklarızlıtuğ dinledim/kemalettintuğcu/ve kağıttan gemiler yaptım/yetmedi bir de yüklükten/kanaviçe yastık çıkardım" denilerek eyleyişler arası ilişkiye salınıyor. Fiil kiplerinin yetenekliliğinde birinci tekil söylemin psişikliğe doğru ilerlemesi, dünyanın işleyişine salınıyor ve orada "zaman" ve diğer eyleyişlerle bir estetik kavrayışta ilerliyor. Seçikleşiyor. Dizedeki "yetmedi" sözü bu nedenle uyarıcıdır. Şair, buradan nesnel gerçekliğin bütün hâllerine açılabilir ve onları şiire çekebilir. Çekiyor da. Şu dizeler de o ilerleyişte:

İLK BULUŞMA

sonbahar, yerlerde dolu kuru incirler;
uzakta deniz -kesintisiz- aşk çizgisi...
sen sevinçten heyecan içinde
ben sevdadan deli divane.
sarı saçların kâh ayçekirdekleri
gözlerin kâh zeytin siyah.

Bu sabah
yatırdım ak saçımı yastığa
her boyda soludum havayı
ateşin yaktığı oksijene
havva'nın göbek bağına
kahrettim.
yetmedi,
iç çamaşırlarımı çıkarıp
geçtimsirat'ı.

Bu sabah/yatırdım ak saçımı yastığa" dizelerindeki öznelliğe sürüş, "her boydan soludum havayı/ateşin yaktığı oksijeni" dizelerinden başlanarak, o öznelğin işleyişini de bilerek, gerçekliğin bireydeki seçilmişliğine ilerliyor. Bu öyle bir ilerleyiştir ki "havva'nın göbek bağına/ kahrettim." derken de, "iç çamaşırlarımı çıkarıp/geçtimsirat'ı" derken de metafiziğin bilinmezliklerine uğrar, orada dil dışının hesabını tutar ve bütünlüğünü berkitir. Çünkü şiir sadece dil değildir.

Bu dizelerdeki eylem kiplerindeki zaman da, "bu sabah" deyişi de zamanı zihinde tasarlamışlıktan alıyor, iç dünya tasarımına değil, şu bizim de içinde olduğumuz süreçlere taşıyor. Şairin seçişi onun özgünlüğüdür. Dilersen, sen de onu kendi süreçlerinde işletebilirsin. Zaten öyle oluyor. Şair "Ali Kızıltuğ dinleyebilir", sen Neşet Ertaş veya Mozart dinleyebilirsin. "Kemalettin Tuğcu'nun okunduğu yer", Kerime Nadir'i veya bir başkasını okuyabileceğimiz yerdir.

"bu sabah kaygısız
bir abdal gibi dolaştım odayı
düzeltiltim annemin
boynu bükük resmini
iskemleyi yerine koydum
tozunu aldım anıların
yetmedi,
bir de seni sevdim."

Bu dizelerde şair öznelliği, dışarıya doğru eyleyerek, dışarıyı yol gösterici bilerek adım adım ilerliyor; kendinde kalmadan "odayı" dünyanın bir parçası alıyor, dünya kılıyor. "Bu sabah" ve "yetmedi" sözlerinin bağlayıcılığı, dilsel işlevini de yüklenerek, süreçlerini bağlayıcılığına, dünyanın bağlayıcılığına çıkarıyor semantik ilerleyişi.

Eh, orda "yetmedi/bir de seni sevdim." dizeleri, insanlığın, bir şiir işçiliğinde taçlandırılmasıdır.

(*) Akatalpa, Mayıs 2016, Sayı: 197

Bekir DADIR

KÜL SAATLERİ

Dilimle bir gelecek çizeceğim boynuna
gündüzüne de paslı bir çivi,
esvabına sürüklenen dağların tortusunu
avuçlarına ince bir kuğu çığlığını...

Yüzün neden solmuş bir gülü andırır?
Neden hayal, eteğine takılan sapak bir sokaktaki
[gecekonduudur?

Çıplak uzaklar diktim sana
mektup mektup öğlen önceleri gönderdim,
boyunca uzanan bir kakül yaptım ağızla
görünmesin diye o neda kirpiklerin,
salkımsöğütler çizdim pencere...

Neden ölüm hep
yoksul evlerin damlarında uyanılan o çoğul yalnızlıktır?

Aynanda kül saatleri,
tarağında turuncu zamanlar,
tokanda bir halkın doğmayan güneşi...

Bak çapaklandı yine
iki dirhem bir çekirdek alın...

Ey topuğunda mevsimler değiştiren,
tekli bir koltuk taşır mı bordo sabahlara uzanan terimizi?

Okan AKBULUT

İYİ ORTA GOL GETİRİR

her an her şey olabilir göğsümün çeperinde
her an her kadın kaybedebilir bakireliğini

her an açıklanabilir seçim sonuçları
balkon konuşması yapılabilir her an
ve gayri safi milli hasılanın artmasıyla adidas almamın bir
ilgisi olabilir
kentsoylu dertlerimi avutmak için
sosyalleşebilirim sosyal medyada
maslowun ihtiyaçlar hiyerarşisini okuyup
sevişmeye yeltenebilirim herhangi bir kimseyle
pantolon altı çözümler bulabilirim
insanlığın geleceğine her an
hayatın belli bir saatten sonra etten oluştuğunu idrak edebilir
doğalgaz ve karbonmonoksit gazından zehirlenen ateistlerin
bircoğrafyaya ait olmadığına inanabilirim
göstermek ve görünmekten oluşan dünyaya kadın dendiğine
ikna olabilirim

her an her şey olabilir göğsümün çeperinde
her an her kadın kaybedebilir bakireliğini

Tunay ÖZER

GÜL SAATİ

kalp hayalle çalışır
der gül işçileri
şairler sözün saklı
pınarından su içer
senin de kalbin derin
bir gül müydü okuduğum
tenha bir bahçe dokuduğum
siyah dalların alfabesinde
camları aynaya dönüştüren
dağılmış mürekkepte
iç yoklaması çeken gözlerin
bir yangın başlatır
zamanın dağılmış harmanında
hüzünlerin kışlağı kalbim
yalazdan bir yıldızname derlerdi
kıyısında düğümlemiş sularda
rikkatle vuran gül saatleri

Leyla ÇAĞLI

"NASIL BİLİRDİNİZ"

Hiç bir ölü dik duramaz diye,
kendime تنها bir mezar yeri bakıyorum.
tek'im, haberliyim tekinsizliğinden yalnızlığın.
ve mezarların görgü tanıklığına yatkınlığından

burda acı üç renktir, bütün anneler kırmızı
mavi katınca morarır çocuk suretindeki meâl
kim bu içimde değneğini gezdiren kör,
mermeri zımparalanmış ölüm taslağı kimin
nihayet her ömür, anne nüshası idi.

Ayna ayna, söyle bana! "sen leyla'yı nasıl bilirdin" dedim.
dedi: "kırık kaburgam gibi durmadan batıyordu"
düello silahını seçecek kadar edilgen
dönüp sırtını, kaçacak kadar etken.
tesadüf olmayacak kadar muntazam
keyfi olmayacak kadar zaruri.

dokunaklı bir eleği geçer gibi geçiyor saçları ellerimden.
elek hüznünde haklı, saç tereddütünde.

hiç bir şey'di, başka kulaklarda eskitilmiş.
ben duymadan oracıkta konmuştu adım.
bir âhı varsa söz'ün, sesi düştüğü yerde bırak!
cürm'üyle yer değiştirdikçe, ağlasın mısra.
benim payım, tenaşırı bu diyara leyl'a olmak
tanrı sonraki halefim.
ikinci adımda annem beni doğurdu.
gök, yorgun bir döşek gibi üstümüzde uyuyordu..

Hasan EFE

Denize doğru

Yol boyu yürüyen kız
yol boyu yürüyen oğlan
-yol denize iniyordu-
kıyıya vardılar.

Dalganın kumsalı
Kumsalın dalgayı
Öptüğü anda;

Anda çırıl-
Kavuştular.

Sina AKYOL, Salyangozun İlmî, s 83

Attığı her adımda, “Toprağı ürküttüm mü acaba?” diye bir his uyandırıyor bende Sina Akyol. Bunun nedeni ve niçinini yukarıdaki şiiri birkaç kez okuyana dek düşünmemiştim. Özellikle Salyangozun İlmî’ni* ikinci kez okuyunca bu duygunun güçlendiğini hissettim. Bu okumadan sonra onun daha önceki yıllarda yazdığı yazı ve şiirleri (bende olanları) tekrar göz atma fırsatı buldum.

Akatalpa, Sincan İstasyonu, Yasak Meyve, Varlık, vb dergilerde yazdığı deneme, söyleşi, değini yazıları, şiirlerinden çok farklı olsa da, düzyazı ve şiirde dil kavramı ortak.

Ordu’da Akyol’un Lokman’la Geçen Şen Günlerim adlı kitabındaki şiirlerini ilk kez toplu olarak 1982’de okumuştum. Deniz kıyısındaki bir çay bahçesinde dizeler arasında dolanırken, denizden gelen motor sesleri dikkatimi çekince okuduğum sözcük ve bölümler dağılıp metaforlar kayboluyor... Tekrar dizeler arasına girince bu kez başka bir motor Karadeniz’in dalgaları arasında sağa sola yalpalayınca kendimi şiirlere veremiyordum. Bir gün sonra Ankara’ya dönerken bütün kitabı baştan sona bitirmiştim Samsun’a varmadan.

O yıllarda her ay öykü, roman, deneme ve edebiyat dergileri dışında dört beş şiir kitabı da alabiliyordum. Onun Lokman’la Geçen Şen Günlerim adlı şiir kitabını da arta kalan harçlığımla almıştım Ankara Zafer Çarşısı’ndan.

Aradan yıllar geçti, Sina Akyol’u sürekli okudum dergilerde. O, yeni kitaplara imza attı, yazdı, yazdı ve hala yazıyor.

Şiirinde köklü bir değişiklik olur mu? diye düşünmedim değil. O yıllarda yani yetmişlerin sonu seksenli yılların ortalarında biçimsel iskelet aynı olmasına karşın bugün bu iskelette bir biçimsel evrilme görebiliriz.

Toprağı ürkütmekten kaçınıp, karıncayı incitmekten korkan Akyol bugün şiir alanında yürüyen gençlerle çok güzel diyaloglar kurmakta. Onları bu alana çekmekte. Şiir üzerine ve genç şairlerin geleceği adına yol yöntem göstererek usta çırak alanında güzel örnek oluşturmakta.

Bir derviş gibi sabırla, kırmadan ve kızmadan bu işi sürdürmekte.

Kıyıdağ gençleri, denize çekip onların dalgalarla boğuşup yeni baştan var olmaları için olanaklar sunmakta.

Bu alanda yol almak pek kolay değil. Ancak şiir sevgisiyle birlikte kol kola yürünebilirse bu alanda o zaman var olunabileceğinin ipuçlarını vermekte Akyol.

HALAT VE KÂĞITTAN GEMİLER

I.
rüzgar, toz bulutu, denizin kararması
akılda iki çocuk
masumiyetini yitirmiş bir balıkçının elleri

ölümler, felaketler, ayrımcılık
sivil bir boyna dolanmış halat
perdelenmiş kıyısından yaşanan bir hayat

yürek, karanfiller işlenmiş kanaviçeler
derinin üstünde çocuklar ağlar ha ağlar
kaynar sular taşınan ayaklar
geceye susmak yeniden anlamlandırmak
bilmek, anlam, oluş

denize doğru bakmak ve ağdan ayırmak balıkları
teknenin üstünde salınmak usulca, susmak susmak

II.

konuşmak anlatmak
içine akıtılan yaşların dökülmesi denize
yapılan kağıttan gemiler
yüzmesi onların derin sularda

ellere sinen günlük yaşam, kenar
mavi sular taze balıklar kız çiçekleri
boynuna insan dolanmış bir liman, tedirginlik
unutmamak direnci kaybetmemek

akıp giden şu zaman, öpmek, kulak
kendini serin sulara öylece bırakmak

iki bin on altı/

Salyangozun ilmî’ndeki bazı şiirler beni alıp geçmişlere götürüp bıraktı. Kara ‘denize doğru’ bakarken, motorların, sandalların, teknelerin kıyıya yaklaşması nasıl bir coşkuysa, denize doğru koşmak da öyle.

Aslında bu şiiri açmak için oturmuştum masaya...
Belki bir başka zaman.

Yenişakran, 24 Ağustos 2016

*Sina Akyol, Yasak Meyve, 1. Bas. Mart 2014 İstanbul

RÜZGÂR ÖĞÜDÜ

Mehmet GİRGİN

Nasıl ki bokböceğinin bokunu yuvarlaması gerekiyor bizim de bu hayatı yaşamamız gerekiyor- boktan şeyler

*

Ayağımıza şu ölüm dolaşmasa yaşamak ne güzel olurdu.

*

Ölümler belli bir yerlerde toplanmışlardı. Kapıyı yumrukluyorlardı. Kapı küflüydü. İskeletler birbirine karışmıştı. Fakat aynı ses işitiliyordu. " yaşamak istiyoruz" . Dışarıdakiler duymuş muydu. Ölümler içerdeydi. Bir ırmağın denize kavuşacağı yerdeydi. Yalnızca dışarıdakiler kapıyı açabilirdi.

*

Bir aforizmalık canın vardı- almadım.

*

Birçok yerde yokum- aramayın.

*

Bir ağaç var gölgesi yok, demek ki başka şeyler de yok.

*

ayda yaşayan yaşlı bilge oltasını aşağıya sallasa, denizlere, okyanuslara, göllere, akarsulara değil kara parçalarına sallasa ve sarı, kara ve yeşil adamları ve kadınları balıklar gibi yakalasa ve yukarıya çekse ve evine alsın ve onları beyaza çevirse ve yeryüzünün hesabını sorsa ve kara delikleri çağırır, iyi olurdu.

*

Modern insanda daha fazla ok ve yay vardır. İnanmadın mı?

*

Kaybolmak, bulduğun şeylerin arasında

*

Bulmak ne mümkün kaybolmamış

Kum saatinin içine sıkışıp kalmış sıkıntılı kum taneleriyiz.

*

Benim en büyük devrimci hareketim yirmili yaşlarda bir kasaba otobüsünde ezginin günlüğü kasetini çaldırmandı. Gerisi önemli değil.

*

Kapısına kuş resmi çizilen evlerde kuşkusuz -siyah beyaz olsa da- aşklar yaşanır.

*

Boyumu aşan boynunu büken otlar görüyorum ya en çok onlara üzülmüyorum, belki onlar da bana üzülmüyordur.

*

Durmadan şiirlerimi okuyorum, kendime saplandım galiba.

*

Bir ot neyi ister, onu istiyorum-dalgalanmak

*

Koşmak istersin, yol bitmiştir

*

Yalnızlık kazanır.

*

Her yer ne güzel kokuyordu. Eylül' de Aşşeler gibi.

*

Yeni sözler için kentte yer açıyor.

*

Kitap aralarına küflü bıçaklar, bozuk paralar, sırlı aynalar, zaman kırıntıları, toprak kokusu, yaprak yeşili bırakabilmeliyiz, kahramanlarımıza lazım olabilir.

*

Rüzgâr dağların selamını getirir- kimse almaz.

*

Her şeye yeniden bakmak istiyorum. Ayna elimde.

ŞİİRDE “İNSAN” A SÖZ VERMEK

Erkan KARA

Yalan hayat üzerine kurulu bir yaşamın değer'ler manzumesi var mıdır, varsa bunların doğruluğu nedir? Mesela, söz vermek - verdiğimiz sözü tutmak kültürümüzün önemli bir varoluş felsefesidir. Geleceğe yönelik bir şeyi yapacağımızı garanti etmek. Dahası bir şeyin yerine getirilme sözünden başka, yerine getirilen şeyin de “doğru” olup/olmaması...

Oysa günümüzde verilen sözün tutulmaması gayet doğal karşılanan bir durum olmaya başladıysa, bu hâl üzerine, bu bağlamda insandaki ahlaki erozyon üstüne ciddiyetle bir kez daha düşünmek gerekiyor.

Kaldı ki duyarlı davranmak herkesin de bildiği gibi bir erdem değil, “insan” olmanın temel şartlarından bir hâldi. Sıfatı her ne olursa olsun, insanda, anlayan, hisseden, incinen, kırılan, seven, özleyen, acı çeken... gibi, bir ruhun asloluşudur.

Nietzsche: “manevi yanları en güçlü olan insanlar, öbürlerinden kat kat daha büyük trajediler yaşar. Kesinlikle bu sebeptendir ki yaşamı onurlandırır, çünkü yaşam onlara en dehşetli silahlarıyla saldırır” diyor.

Globalizmle sermaye birikiminin sınırlar aşırı bir hâl alması, fert ve toplum yaşamında gözlenen hızlı değişimlerin, ahlâk üzerindeki etkileri yozlaşmaya götürürken, yozlaşmanın bireysel ahlâk üzerinde bıraktığı etkiler toplumlar üzerinde de bizi derinden düşündüren mesajlar verdiğini götürür.

Nasıl ki ebeveynler başta kendileri için bir çocuk dünyaya getirirken aynı zamanda topluma da bir “insan” sözü vermiş olmuyorlar mı? Bu bağlamda, verdiği sözü yerine getirip/getirmemesi yalnızca kendisini etkileyen bir şey olmadığı ferdin, dizilen domino taşların ilk dokunulmuş olma durumudur da bu.

Evet, közünü tutmak (s)özünde durmak gibi us'da “sabit”lik gerektirir. Söz vermek, bilinçli bir eylem, bir iştir. Bireysel ve toplumsal “hastalık”ların ortaya çıkışında en önemli etmen bilinç ile bilinç altının aynı paralelde olmayışıdır.

Edebi bütünün bir cüz'ü olan şiir de, akıl ve duygu arasında sağlıklı kurulmuş dengeler oluşturmasını sağlayan çok özel bir hazdır diye düşünüyorum. Ve bu çok özel haz, insanın ruhunu eğitir, olgunlaştırıyor, yetkinleştiriyor olmalıdır. Şairin yetkin olduğu alan şiirse, “söz verdiği” her şiir de bu bağlamda şairin, “insan” a söz vermesi demek değil midir?

O vakit soru şu: Eğer şairin hayatı şiirine dahilse, yalan hayat üzerine kurulu bir yaşamın şairinin, şiiri “doğru” mudur?

Çıktı!

İnsanlık Hali

şiir

Osman Serhat Erkekli

Komşu Yayınları / Yasak Meyve, İstanbul, Eylül 2016, 64 s

Mehmet Mümtaz TUZCU

MOR KALEMİ TÜKENMEZ TÜKENMİŞLERİN

Aftos'undan aft kaptı kapılıp afitab'a
Bahir'den daldı zehir, sırt çevirdi Mehtab'a

İbralar ibraları kovaladı Kübra'da
İftirayla sokuldu, sahura tırmandı Bahur

Ünsal ÇANKAYA

SAHİCİ

yara kabuğu
kaşınınca kanarsa
ölmez çocukluk

hep dönülen tek mevsim
olmasaydı olmazdık

gamsızlık da o
yılların içindedir
kaygısızlık da

ne sevdası tükenir
ne kahra boğar günü

fotoğrafların
anımsattığı kadar
sayar ömrünü

baktıkça dökülen yaş
sayılmaz yaşlanmaya.

Gebze, 26.04.2016

Abbas KARAKAYA

YOLCULUK ŞİİRLERİ II: ÇORUM

Terk edilmiş Hititler ülkesi
Kitapçısı yok
Girişinde Anitta oteli
Onun da sadece adı var

Leblebicilerin piri hayatta
Bakırcılar çarşısı değil
MUK'un ana toprağı
İçinden bir şey geçmeyen şehir

Önde panzerler, en arkada siviller
1980 yazında kuşatılmış Milönü
Kendilerinden olmayanlara günlerce
Saldırmış cihatçı insan artıkları

1980 yazında ekinler kan içinde
Ekinler biçilirken bulunmuş
Tarlalarda, yollarda
Parçalanmış insan cesetleri

Mahalleler ayrılmış sonra
Milönü'ye üvey evlat muamelesi,
Kuzey Anadolu fay hattında yükseliyor
Binevler, Buharaevleri

Aslan yatağına çakallar dolmuş Çorum
Ama şükür, dimdik ayakta
Bölünmüş şehrin Saat kulesi,
Reklam panoları ve kuyumcular

Ağustos-Eylül 2016

Nihan IŞIKER

BİLE BİLE

bulanan midesine rağmen
menderesli nehirlerde dost izi arayan seyyah
damlacıklarını içine hapseden çorak toprağa rağmen
bardaktan boşanırcasına yağan yağmur
yeşereceğini bilmeden
bir dala teslim olan yaprak
bu nasıl bir sabır

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi- BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

